

Sirotek.

Igra v dveh dejanjih.

OSEBE :

Učitelj.
Stara Mara, Nandkova varihinja.
Marnikova, bogata gospodinja.
Pavlek } njena otroka.
Mirko }
Nandek, sirotek.

Jezerec, premožen kmet.
Tinek, njegov otrok.
Minka.
Deček.
Tujec.
Dečki in deklice.

Prvo dejanje se vrši v stanovanju stare Mare, drugo pri znamenju zunaj trga.

Prvo dejanje.

Prvi prizor.

Borna soba, v kateri pospravlja starka. Nandek sedi za mizo in piška na piščal.

Starka. Le stran z igrabo! Po vasi pojdi, da boš imel ob kaj brusiti lačne zobe.

Nandek. Oh, ko bi le —

Starka. Kar izgubi se, sicer sežem po ono-le pod strop (*mu pokaže brezovko*)

Nandek. Tako se bojim stopiti v luže, ker imam vse strgane čevlje (*kaže obuvalo*). Prsti me pekó, kot da goré, kadar pridem v gorko sobo.

Starka. Bledota zaspana, ti bi me že nalagal. Ali te poznam kakor cigana. Ko bi ne imel piščali, bi že čutil, da ti piška v želodcu. Čakaj — (*mu hoče vzeti piščal*).

Nandek. Mamica, oh mamica, saj grem, samo piščal mi pustite. Le vrečico mi dajte, pa stečem dol v vas ter naprosim kruha.

Starka (*mu pusti piščal*). Pa le urno!

Nandek. Marnikovega Mirka in Pavleka pa ne zebe, ker smeta biti doma.

Starka. Glej ga, ptička! Imaš zopet piščal? Zlepa se ne opravi pri tem semenu nič. (*Seže po piščali ter mu jo izvija iz rok.*)

Nandek. Saj že grem, mamica. Vrečice še nimam. — O moja piščalka ... Saj grem, le piščal mi pustite!

Starka (*išče vrečico*). Tukaj je! (*Mu jo dá.*) Sedaj pa le urno, ali pa ti zgori igraba.

Nandek (*jokaje*). Otroci mi kažejo pod noge, pa smeji se mi.

Starka. Mlečna modrost! Kdo neki gleda takega zaplatarja, kakor si ti?

Nandek. Pa tudi drugi ljudje se mi smeji in me vprašujejo, kje sem dobil take čevlje, da gledajo prsti na dan.

Starka. Dobri so za te. Kadar si boš sam kaj zaslužil, napraviš si boljše.

Nandek. Da bi bilo po cesti suho, kakor po leti, pa bi —

Starka (*mu zapreti*). Si pozabil?

Nandek (*odhaja jokaje*). Otroci mi bodo nagajali, pa —

Starka (*seže po šibo*).

Nandek. Saj že grem (*odide*).

Drugi prizor.

Starka.

Otročja pokora! Svoje glav je ta paglavec kakor vol. Če bi mu ne pokazala včasih strahu, bi začel še on meni zapovedovati. Tega pa ne bi pustila niti svojemu otroku, nikari pa tujcu, ki je bogsigavedi katerih roditeljev. Bilo je nekako sredi jeseni, ko sem počasi drsala dol do Marnikovih. Doli za gozdom, na onem kolovozu pa sem začula otroški jok, ki je prihajal iz gozda. Grem na mesto in najdem črviča, ki je prezebel ležal pod veliko smreko, zavil v ponošeno krilo. Vzela sem ga s seboj. Občina mi ga je izročila, da skrbim zanj in tako nosim križe te otroške pokore. Za očetom in materjo pa zastoj poizvedujejo.

Tretji prizor.

Učitelj (*vstopi*). Menim, da sem prav prišel?

Starka. Da, gospod učitelj, ako ste bili k meni namenjeni.

Učitelj. Vi ste Nandkova varihinja?

Starka. Oh, da, jaz imam ta križ na stara leta. Sedajle ga ni doma.

Učitelj. No, pa mi je z vami govoriti glede vašega varovanja.

Starka. Zamuja šolo, kajne? O, to je izprijeno seme; gotovo je v šoli neubogljiv in razposajen kakor doma.

Učitelj. Motite se. Ali je doma res neubogljiv? V šoli ni. Izgledno obnašanje in bistra glavica njegova prekaša vse druge.

Starka. I, glejte no, kdo bi mislil? Da v takile zapuščeni stvarci tiči kaj prida.

Učitelj. Otrok je nedolžen, če so ga starši tako nečloveško pozabili.

Starka. Tisto je res!

Učitelj. Včasih so pa prav taki zapuščeni otroci veselje onemu, ki skrbi zanje.

Starka. O, gospod učitelj, da bi bil ta otrok meni kdaj v veselje? Kdor ga za nekaj dni poskusi, govoril bo o žalosti.

Učitelj. Kakor sem vam že rekel, deček je zelo nadarjen, zato bom izkušal, da gre v mestne šole.

Starka. V mestne šole?

Učitelj. Da.

Starka. Kdo pa naj plačuje?

Učitelj. Za to ne skrbite. Govorila sva o tem z gospodom župnikom, ki je istega mnenja kot jaz. Nekaj pomore on, male krajcarje dodam še jaz, vrhtega pa je tudi mnogo dobrih rok, ki radi nekaj žrtvujejo, kjer je upati sadu.

Starka (*zase*). Oh, naposled mi ga res še vzemo. Kdo bo beračil zame?

Učitelj. Spodobí se, da stopita z dečkom do gospoda župnika ter se mu zahvalita za njegovo naklonjenost.

Starka. No, — da, že stopiva do gospoda župnika.

Učitelj. Dečku pa recite, naj se oglasi jutri pri meni.

Starka. Vse mu povem, gospod učitelj.

Učitelj. Škoda bi bilo dečka, ako bi se zanemarila njegova bistrumnost. Z Bogom! (*Odide*).

Starka. Z Bogom!

Četrty prizor.

Starka. Smrti sem ga rešila, redila ga in imela trpljenje z njim, sedaj pa,

ko je odrastel in bi mi lahko malo pomagal, pa pridejo in mi ga vzemo. Seveda izgubim še tiste krajcarje, ki jih občina plačuje za dečka. No, pa saj dolgo itak ne bo v mestu. Kdo neki mara za berača?

Peti prizor.

Marinkov Pavlek vstopi.

Starka. Kaj bi pa ti rad? Saj si ti Marnikov?

Pavlek (*plaho*). Da, Marnikov sem.

Starka. Pa kaj bi rad?

Pavlek. Nandek —

Starka. Nandek je doli v trgu. Bi se šel rad potepat ž njim?

Pavlek (*boječe*). O, ne! Naša mama —

Starka. Kaj so vaša mama?

Pavlek (*joče*).

Starka. Kaj jočeš? Saj te ne pojém; tak otročji strah nisem.

Pavlek. Nandek — Nandek je pri nas.

Starka (*zase*). Kako zvito jo je zavil k Marnikovim, namesto da bi prosil po trgu. (*Pavleku*.) Kaj dela pri vas?

Pavlek. Greje se, ker ga hudo zebe.

Starka. Ali tebe ne zebe?

Pavlek. Me že, pa tako hudo ne kakor Nandka, ki ima polno vode v čevljih. Naša mama so ga videli, ko je jokal, pa so mu rekli, naj stopi k nam v hišo, ker imamo gorko. Pa ni hotel ostati pri nas, ker se je vas bal. Mama pa so mu dali kos kruha in so mu rekli, naj se nikari ne boji. Pa obljubili so mu, da mu napravijo novo obuvalo.

Starka. Kaj pa so mama še rekli?

Pavlek (*nekoliko pomolči*). Mama so rekli, da —

Starka. No, le povej, pa ti dam jabolko.

Pavlek. Rekli so, da moramo otroci biti Bogu hvaležni, ker nam je dal dobre starše.

Starka. Kaj so te k meni poslali?

Pavlek. Zato, da bi Nandka ne topli, kadar pride domov.

Starka. Saj ga ne bom. (*Zase*.) I, le čakaj! (*Pavleku*.) Imaš ti Nandka rad?

Pavlek. O, da, zelo rad. Zna tako lepo piskati na piščal. (*Začuje se plat zvona in krik: Gori! Pavlek skoči iz hiše.*)

Starka (*plaho*). Moj Bog, gori! O sveti Florijan, kaj bo zame, če ljudem vse zgori!

Šesti prizor.

(*Deček iz vasi vstopi.*)

Starka. Kje gori, otrok božji?

Deček. Jezerčev kozolec.

Starka. Kdo je zažgal?

Deček. Jezerčev Tinek mi je povedal, da vaš Nandek.

Starka (*zakriči*). Oh, ta otrok! Saj sem vedela! Ubijalec, požigalec in Bog vè, kaj bo še vse iz te strupene korenine. Danes jih bo čutil. (*Deček odide.*) Naj stopim doli v trg, da poizvem, kako in kaj. (*Se odpravlja.*)

Sedmi prizor.

(*Nandek vstopi boječe. Starka ga pograbi ter pretepa.*)

Nandek (*joče*). Mamica! Oh, kako to boli! Saj ne bom več! Marnikova mati — saj sem prinesel kruha!

Starka (*ga tepe naprej in kriči*). Jaz ti dam Marnikovo mater! Boš ti, dete izgubljeno, ljudem požigalo! —

Nandek. Lepo vas prosim! Oh, boli! Saj nisem jaz zažgal!

Starka (*preneha*). Tako, zapomnil si bodeš, kdaj si se z ognjem igral.

Nandek (*jokaje*). Saj se nisem igral z ognjem. Danes se z ničimer nisem igral.

Starka. Lažeš! To povem gospodu učitelju, da si zažgal Jezerčev kozolec.

Osmi prizor.

(*Jezerec prihrumi v sobo.*)

Jezerec. Oho, ti cigansko dete!

Starka. Le dajte mu, da bo pomnil, kdaj je ljudem požigal! Jaz sem mu že nametala nekaj gorkih, da ne bodete mislili, da ga ne strahujem.

Nandek (*poklekne pred Jezerca ter dvigne roki pred njim*). Oče, Jezerčev oče, saj nisem jaz zažgal kozolca!

Jezerec (*ga pograbi*). Glej, kako prekanjeno laže! (*Ga zgrabi in strese.*)

Nandek (*jokaje*). Saj nisem jaz! O mamica, pomagajte! Saj nisem jaz zažgal!

Deveti prizor.

Marnikova (*vstopi in miri razljučenega Jezerca*). Jezerc, ti ubiješ otroka! Kaj ga pretepaš, ko ti ni nič prizadel?

Jezerec (*jezen*). Kaj ti veš? Brigaj se za svojo dečad!

Marnikova. In pretepaj svoje otroke.

Jezerec. Ko bi tebi napravil tako škodo, mu poruješ ušesa in lase.

Marnikova. Kako škodo ti je napravil?

Jezerec. Kozolec mi je požgal! Meni ga zato občina redi, da nam dela škodo. Pet jih imam, pa je lažje ž njimi kakor s tem enim.

Marnikova. Ta ni zažgal! Takrat, ko se je vnelo, ie bil pri nas. Raje bi malo povpraševal, potem šele pretepal otroka.

Jezerec. Saj so moji otroci povedali.

Marnikova. Ej, otroci so otroci! Sami so zanetili, pa zatajili, ker so se tebe bali.

Deseti prizor.

Učitelj (*vstopi*). Kaj pa je, da kričite na vse grlo? (*Ugleda objokanega Nandka*). Ti si jokal?

Marnikova. Jaz sem tudi pritekla, ker so mučili ubogo siroto. Prej je bil Nandek pri nas, da se je malo pogrel. Revše je prezebalo, zato sem mu pa rekla, naj stopi k nam, da se pogreje. Ker pa se je bal iti domov, sem stopila za njim, da bi ne bil morda raditega tepen, če pride prazen domov. Poznam to žensko.

Učitelj. Kdo ga je tepel?

Jezerec. I, če bi radi vedeli — jaz sem mu jih nekaj naložil, ker mi je kozolec zažgal.

Murnikova. Nandek ni zažgal. Povedala sem ti, da je bil pri nas, ko se je vnelo.

Starka (*zase*). Nikomur se ni dobro zameriti. (*Proti drugim.*) I, saj jaz tudi mislim, da ni Nandek —

Jezerec. Molčite no! Saj ste ga sami še bolj preteпали, češ da je on zažgal.

Učitelj (*Jezercu*). Vas naznamim sodniji radi silovitega ravnanja z otrokom. (*Starki.*) Vam pa takoj vzamemo dečka. (*Marnikovi.*) Plemenito srce, ki ga imate za siromake, se bode gotovo usmislilo te sirote.

Murnikova. Oj, iz srca rada ga sprejemim! (*Gre k Nandku, ter ga prime za roko.*)

Starka (*stopi k Nandku*). Kajne, Nandek, jaz te nisem tepla? Le povej, če si kaj pravičen, pa pri meni ostani. Kaj bom brez tebe?

Učitelj (*Nandku*). Ubogaj novo mater ter hvali Boga, da te je rešila. (*Učitelj, Murnikova in Nandek odidejo. Jezerec kmalu za njimi. Starka gleda za odhajajočimi.*)

Drugo dejanje.

Prvi prizor.

Znamenje. V njem Marijin kip. Miuka ovija kipu venec okoli glave, drugi otroci pa donšajo cvetk.

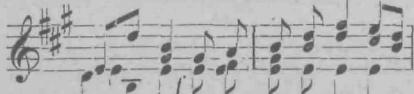
Otroci (pojo):

Moderato.

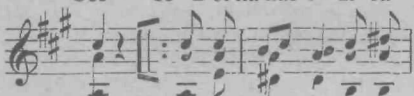
P. Angelik Hribar.

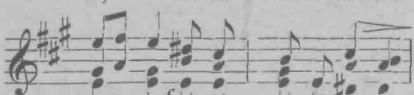
1. V vrt ze - le - ni, v vrt cve-
2. In Ma - ri - ji na ol-
3. In Ma - ri - ja bo zne-

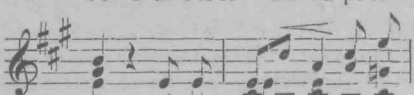
to - či Pojmo tr-gat ro-ži-
tar - ček Bomo vence de-va-
bes se Dol na nas o - zi-ra-

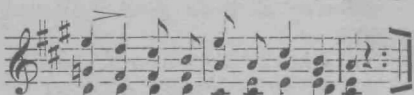
ce, Ti-ste le - pe, ti-ste
li, Oj, pa glasne hvalne
la, In za - klade nam ne-

dro-bne, Ki so modre ko-ži-
pe - smi Bomo ji prepe-va-
be - škkih Mi-lo - sti od-pi-ra-

ce. Ti-ste le - pe, ti-ste
li. Oj, pa gla - sne hvalne
la. In za - kla - de nam ne-

drobne, Ki so mo-dre ko-ži-ce.
pe-smi Bomo ji pre-pe va-li.
be-škkih Mi-losti od-pi-ra-la.

Minka. Več cvetja, otroci! Ti Lenica, še nisi nič prinesla. Pojdi na rob gozda, ondi dobiš vijolic.

Lenica. Saj sem bila tam, pa me je Jezerčev Tinek odgnal. Pravi, da jih še njemu ne bo ostajalo.

Minka. Pojdi pa do potoka, pa na-trgaj spominčic: samo, da kaj prineseš.

Lenica. Na Marnikov travnik grem ondi dobim Marijinih solzic.

Minka. Ako jih je le kaj. Kar pojdi. (*Lenica odide.*) Jezerčev Tinek pa ni še nobene prinesel.

Mirko. Doli za gozdom jih trga.

Minka. Kje pa je Pavlek?

Mirko. Pavlek in Nandek sta v našem vrtu. Nandek piska, Pavlek pa poslušaj.

Minka. Nandek mi je obljubil, da bodeta s Pavlekom pomagala, da lažje spletemo vence.

Mirko. Meni sta rekla, naj le grem, da kmalu prideta za menoj.

Minka. Ali imajo Nandka vaša mama radi?

Mirko. Seveda. Pravijo, da se jim smili, ker nima staršev, da bi skrbeli zanj.

Minka. Gospod učitelj ga imajo pa še najrajši. Tako so rekli naši mami.

Mirko. Naši tudi. V jeseni gre Nandek v šole.

Minka. V mesto?

Mirko. Da. — Veš ti, Minka, jaz sem ga prosil, naj mi dá piščal, kadar odide. Pa je rekel, da jo vzame s seboj, ker bo v mestu tudi piskal.

Minka. Kdo pa mu jo je dal!

Mirko. Tisti stari mož, ki ima dolgo brado, mu jo je dal. Nandek mu je nekoč nekaj pisem prinesel s pošte.

Minka. Zakaj pa Nandek ni več pri stari Mari?

Mirko. Tepla ga je. Pa Jezerčev oče so ga tudi topli.

Eden izmed dečkov. Zato, ker se je Jezerčev Tinek nalagal, da je Nandek kozolec zažgal.

Mirko. Nandek ga ni zažgal.

Deček. Saj je Tinek le zato rekel, ker se je bal, da bi ga doma ne topli.

Minka. Oh, ta Tinek! Mene je včasih tepel, ko sem šla iz šole domov in mu nisem nič hudega storila.

Deček. Mene je zatožil gospodu učitelju, da sem kradel sosedova jabolka.

Mirko. Takrat si bil kaznovan. Ti pa Mihčev Jakec sta morala stati celo uro pred tablo.

Deček. Pa se je le Tinek nalagal gospodu učitelju.

Mirko. Ondi-le gre Tinek.

Drugi prizor.

(*Tinek se približa s cvetkami v rokah.*)

Mirko. Tinek, ti si se pa zlagal, da je Nandek vaš kozolec zažgal.

Minka. Gospodu učitelju povemo, pa boš moral klečati.

Tinek. Jaz nisem nič rekel. Jakčev Mihec mi je povedal, da je Nandek —

Deček. O ne! Mihec je meni pravil, da ste se igrali stare može, ki kadé iz pip, pa ste zažgali.

Tinek. Mihec je lagal.

Deček. Saj mi je pravil, da sta ti in on šla domov po očetove pipe, jih natlačila z orehovim perjem ter kadila.

Mirko. Nandek in Pavlek se ne bodeda nikdarveč igrala s teboj, ker so vaš oče Nandka tako hudo natepli. Mama so nam tudi prepovedali, da ne smemo s teboj hoditi, ker si hndoben.

Tinek (*skoraj jokaje*). Le čakaj, Mirko; jaz bom doma očetu povedal. Pa tudi tistih kosov gori za gozdom ne dobiš, lej, da ne!

Mirko. Le imej jih!

Deček. Jaz pa povem gospodu učitelju, da si taščici pometal mladice iz gnezda.

Tinek (*jokaje*). Jaz še vedel nisem, kje ima taščica gnezdo. (*Briše solze, pri tem pa mu padejo cvetice na tla.*)

Minka (*gre od kipa in pobira cvetice, ki jih je Tinek raztresel po tleh.*) Tinek, nikari ne joči, saj te ne zatožimo. (*Dečku.*) Jaz ti pa prinesem orehov, ako ne poveš gospodu učitelju.

Mirko. Tinek, saj smo le rekli, da te zatožimo, pa te ne bomo.

Tinek (*si briše solze*). Jaz ti bom pa povedal za mlade veverice, če me ne boš zatožil.

Tretji prizor.

(*Približa se gosposko opravljen tujec. Ko dospe do znamenja, ga otroci spoštljivo pozdravijo.*)

Tujec (*opazuje znamenje ter govori zase*). Zlata nedolžnost, kako lepo umeješ viti vence! (*Otrokom.*) Kdo je spletel ta venec? (*Drugi otroci molče, samo Tinek se oglasi.*)

Tinek. Tale ga je spletla. (*Kaže na Minko.*) Mi smo pa nabirali cvetice.

Tujec (*Minki*). Lepo znaš spletati vence. Pojdi bliže. (*Minka se sramežljivo približa.*) Kako ti je ime?

Minka (*boječe*). Minka.

Tujec. Nič se ne boj. Čegava pa si?

Minka. Lončarjeva.

Tujec. Ali hodiš v šolo?

Minka. Da.

Tujec. Si pridna?

Vsi otroci. Mislimo.

Tinek. Najpridnejša med deklicami.

Tujec. In med dečki? (*Tinku.*) Ali si ti?

Tinek. Naka. Nandek je najpridnejši.

Tujec. Kateri Nandek?

Tinek. Nandek — Nandek, ki zna lepo piskati na piščal.

Tujec. Ali ga ni tukaj?

Mirko. Pri nas je.

Tujec. Čegav si pa ti?

Mirko. Marnikov. (*Nandek in Pavlek se bližata.*)

Otroci (*ju zagledajo*). Nandek in Pavlek!

Tujec. Kje je tisti pridni Nandek? (*Nandek in Pavlek dospeta.*)

Četrti prizor.

Tujec (*Pavleku*). Ali si ti Nandek?

Pavlek (*boječe*). Jaz nisem. Tale je. (*Kaže Nandka.*)

Tujec (*pristopi k Nandku, ki boječe snema z glave klobuk ter spravlja piščal v žep*). Ti si Nandek?

Nandek. Jaz.

Tujec. Kje so tvoji starši?

Nandek (*molči*).

Minka. Nima staršev.

Tujec. So mu umrli?

Minka. Ne vemo.

Tujec (*Nandku*). Kdo pa skrbi zate?

Nandek. Marnikovi.

Tujec. Kje pa ja pri Marniku?

Mirko. Pri nas. Doli (*kaže proti trgu*) v trgu, tista hiša, ki je največja.

Tujec (*Nandku*). Ali se rad učiš?

Nandek (*zrè sramežljivo k tlom*). Ne.

Minka. Saj vedno čita ali pa piska na piščal.

Nandek (*pogumno*). O, da bi imel tako veliko, zvito piščal kakor godci v trgu, pa bi hotel še drugače piskati.

Tujec (*zase*). Deček mi ugaja. Sam sem na božjem svetu, in morebiti je baš ta otrok, ki mi ga je poslal Bog, da mi sladi leta moje starosti. (*Nandku.*) Koliko si star?

Nandek. Devet let.

Tujec. Bi ti bilo kaj dolgčas, ko bi moral zapustiti te-le? (*Kaže na otroke.*)

Nandek (*gleda Pavleka, potem boječe*). Malo bi mi že bilo.

Tujec (*kazuje Pavleka*). Tega bi rad s seboj vzel, kaj ne?

Nandek. Da.

Tujec. No, četudi bi šel z menoj v mesto, bi se vendar lahko večkrat videla, saj bi prihajal na počitnice.

Mirko (*potihoma Minki*). Ti, Nandek bo tak, kakor Belkov Matej.

Minka. Ali tisti, ki ima take velike črne brke, pa gosposko je oblečen?

Mirko. Da. Naša mama pravijo, da Belkov Matej hodi v šolo in da bo kmalu velik gospod.

Minka. Tako velik je že, pa še hodi v šolo.

Tujec (*Nandku*). Ali si zadovoljen.

Nandek. Gospod učitelj so mi rekli, da odidem jeseni v šole.

Tujec. Torej gospod učitelj?

Nandek. Da, rekli so, da bodeta z gospodom župnikom skrbela zame, ako se bom pridno učil.

Tujec. Pa kje so starši?

Nandek. Stara Mara mi je pravila, da me je nekoč našla v gozdu majhno dete, pa me je vzela s seboj.

Tujec (*zase*). Deček je vreden usmiljenja. (*Nandku*.) Ali je stara Mara že umrla?

Mirko. O, ne! Stara Mara je Nandka hudo tepla, pa so ga ji gospod učitelj vzeli in dali naši mami.

Tujec (*zase*). Neusmiljeni ljudje! (*Nandku*.) Mi li pokažeš, kje stunujejo gospod učitelj?

Nandek. O rad!

Peti prizor.

(*Medtem se približa učitelj.*)

Nandek. Glejte, gospod, ondi-le prihajajo gospod učitelj. (*Ko učitelj dospe, ga otroci spoštljivo pozdravijo*)

Tujec (*pristopi k učitelju*). Dovolite, gospod, da se vam predstavim, Ferdinand Vrenko, zdravnik.

Učitelj. Čast mi je, gospod. Moje ime, ako dovolite, je Ivan Stinčič, tukajšnji učitelj.

Tujec. Namenil sem se k vam. Če dovolite, da vas nekoliko zamudim, razložim vam vzrok.

Učitelj. O prosim, drage volje bom poslušal. (*Otrokom.*) Otroci, pojdite še nabirat cvet, premalo ste še okrasili znamenje. (*Otroci odidejo.*)

Tujec. Ravno kar sem se pogovarjal z otroci. Izpraševal sem jih, kdo je najpridnejši, pa so mi rekli, da Nandek, baš isti, ki mi je pokazal vaše stanovanje.

Učitelj. Otroci so gevorili resnico.

Tujec. Jaz sem dečka popraševal, ali ga ni morebiti volja, da zapusti dom ter odide z menoj v mesto, kjer se lahko izšola.

Učitelj. Dragi gospod, s to mislijo ste nam dobrodošli. Z gospodom žup-

nikom sva se glede dečka že domenila, da ga pošljeva jeseni v mesto.

Tujec. Zdi se mi, da je deček nadarjen.

Učitelj. Nedvomno. Le neka bojazen, ki pa seveda izvira odtodi, ker je moral vedno živeti od milosti tujih ljudi, ta bojazen ga je nekam zamorila, da prvi hip niti pokazati ne upa, kaj premore njegova nadarjenost.

Tujec. Kdo pa so bili dečkovi starši?

Učitelj. To ni znano. Stara, ubožna samica, ki prosjači semintja, ga je našla še kot dete v gozdu, brez vsega, iz česar bi se dalo sklepati, čegav je otrok.

Tujec. Toraj popolnoma zapuščeno dete.

Učitelj. Popolnoma.

Tujec. Glejte, postaral sem se v svojem zdravniškem poklicu. Premoženje imam, svojih ljudi nič. Rad bi še storil kaj dobrega. Ta deček mi je vseč po svoji vnianjosti, še bolj pa, kar ste tudi vi pritrdili, da je nadarjen.

Učitelj. Najiskrenejša zahvala vam bodi, čislani gospod, na vaši blagohotnosti. Upam, da nameravate najboljše z mojim najpridnejšim učencem.

Tujec. Bodite prepričani. Rad bi stopil še do gospoda župnika, da se domenimo še o drugih stvareh.

Učitelj. Ako vam drago, vas posemrim.

Tujec. Ljubo mi bo, da me predstavite. (*Odideta*)

Šesti prizor.

(*Pavlek in Nandek počasi prihajata.*)

Pavlek. Nandek, ali res misliš v mesto?

Nandek. Seveda. Saj veš, kaj so rekli gospod učitelj vaši mami.

Pavlek. Po tebi mi bode dolgčas.

Nandek. Pavlek, saj pridem nazaj, pa bova spet hodila v gozd ter se učila piskati.

Pavlek. Ali boš hodil v tiste šole, kakor Bevkov Matej?

Nandek. Ne vem. Morebiti, kadar bom velik.

Pavlek. V mestu pa ne boš več ptičev lovil.

Nandek. Jim bova pa takrat nastavljala, kadar pridem na počitnice.

Pavlek. Jaz bom pa prosil mamo, da grem s teboj.

Nandek. Saj ne bodo pustili.

Pavlek. Doma pa tudi ne bom; dolgčas mi bo po tebi. Veš, Nandek — (*Prične ihteti.*)

Nandek. Ne jokaj, Pavlek, prijatelja sva in ostaneva, dasitudi odidem v mesto. Glej, če ne boš jokaj, dam ti piščal.

Pavlek (*si briše solze.*) Ali res, Nandek?

Nandek. Na! Tu jo imaš. (*Mu dá piščal.*) V mestu bi me le motila.

Sedmi prizor.

(*Otroci prihajajo. V rokah neso cvetice.*)

Mirko. Nandek, kaj ne, da te ni Jakčev Mihec zatožil, da si kozolec zažgal?

Nandek. Zakaj pa vprašaj?

Mirko. Tinek pravi, da te je Jakčev Mihec zatožil, ne pa on.

Nandek (*stopi k Tineku.*) Tinek, ti si me zatožil, pa nisem hud nate. Ti tudi nisi name, kaj ne?

Tinek. Ne. Nandek, jaz —

Osmi prizor.

(*Tinek vtihne, ko vidi učitelja in tujca prihajati.*)

Učitelj. To je lepo, da ste ubogali ter natrgali cvetk. (*Nandku.*) Nandek, stopi semkaj. (*Nandek boječe pristopi.*) Glej, ta gospod te še danes odpelje s seboj v mesto, kjer boš hodil v šolo. (*Nandek poljubi tujcu roko.*) Bodi pobožen in marljiv! Bog te ne bo zapustil na tvojih potih. (*Tujec prime Nandka za roko. Tinek se približa učitelju.*)

Tinek. Gospod učitelj, doma sem že povedal očetu in danes povem še

vam, da ni Nandek zažgal Jezerčevega kozolca, ampak mi, ki smo kurili pod njim. Oh, Tinek, odpusti nam, da si trpel zaradi nas!

Učitelj. Lepo je, da prosiš odpuščenja.

Nandek. Vsem vam odpuščam — vse je pozabljeno. Ne pozabite name. (*Podajajo mu roke.*)

Tujec. Težko se je ločiti od tovarišev?

Učitelj (*Pavleku, ki žalosten gleda Nandka.*) Pavlek, saj Nandek zopet kmalu pride nazaj.

Tujec. Tako je. Prihajal bo vsake počitnice med vas.

Učitelj (*se ozre proti znamenju.*) Lepo ste okrasili Marijino znamenje. Zdaj pa še zapojte kako lepo pesem nebeški Kraljici, predno odhajamo.

Minka. Saj res. Katero pa naj zapojemo, gospod učitelj? Ali ono lepo, ki smo se jo zadnjič naučili: „Tebe, Marija, želim poslaviti?“ *) Ali pa: „Slava Mariji, prečisti Devici?“ **)

Učitelj. Zapojte prvo.

Otroci (*zapojo*).

Učitelj. Sedaj pa mora biti! Zakličimo Nandku v slovo: z Bogom!

Otroci. Z Bogom! (*Se bližajo Nandku in vsak se poslavlja od njega.*)

Učitelj. Pomnite, otroci, pridnega otroka Bog nikdar ne zapusti, pa naj bo tudi med ljudmi — sirota.

(*Konec.*)

*) P. Angelik. Brezmadežni št. 42. **) Št. 43.

Veselje.

Strune srebrne,
Strunice bele
V mojih so rokah
Spet oživele.

Srčece moje
Spet je veselo,
Spet bode pesmi
Radostne pelo.

V polju zelenem,
V pisani trati
Brenkal vam bodem —
Godec med svati:

Le zavrtimo
Še po poljani,
Saj nam veselja
Nihče ne brani! ...

Sokolov.

